

ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА ЗА НОВИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ

Тарасенко Олег Сергійович,

кандидат юридичних наук, викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ;

Тарасенко Олександр Сергійович,

оперуповноважений Управління Державної служби боротьби з економічною злочинністю УМВС України в Кіровоградській області

Сучасне ставлення до злочинів у сфері будівництва в нашій державі досить високе. І не безпідставно боротьбі злочинам в даній сфері приділяється все більше уваги оперативними підрозділами. Це зумовлено тим що схеми вчинення зазначених злочинів постійно змінюються, удосконалюються та не уможлиблюються виявлення їх на етапі вчинення, оскільки здебільшого зазначені злочини, у більшості випадків, виявляються оперативними працівниками після того як

громадяни звернулися до правоохоронних органів щодо вчинення даного злочину, що в свою чергу ускладнює виявлення злочинців, фіксування протиправних дій та повернення завданої матеріальної шкоди громадянам.

Дана ситуація певною мірою пов'язана із недосконалістю законодавства, зокрема великим об'ємом законодавчих актів щодо регулювання даної сфери, які іноді протирічать один одному, а головне неможливістю використання здобутих матеріалів у процесі фіксації злочину, саме доказової бази вчинення злочину (наприклад, оперативним працівником здобуто відомості (матеріали) оперативним шляхом, але діюче законодавство не передбачило можливість їх використання).

Здебільшого дана ситуація й викликала необхідність в умовах реформування кримінальної юстиції розробити та прийняти такої норми як «Негласні слідчі (розшукові) дії», які визначені у главі 21 Кримінального процесуального кодексу України [1]. Прийняття даної норми надає можливість використовувати здобуті відомості, під час негласних слідчих (розшукових) дій, в кримінальному судочинстві, оскільки дані дії новим КПК України визначаються як процесуальні.

Виходячи із зазначеного нами буде визначено негласні слідчі (розшукові) дії, які доцільно проводити під час виявлення злочинів у сфері будівництва, зокрема:

– аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260 КПК України) та місця (ст. 270 КПК України), яка проводиться шляхом отримання та фіксації інформації про дії, розмови, поведінку, інших подій осіб, з метою виявлення злочинів у зазначеній сфері та інших даних, які мають значення по кримінальному провадженні;

– зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 КПК України) – проволиться шляхом вілбоρν та фіксації зміств інформації, яка передається особою та має значення для досудового розслідування;

– зняття інформації з електронних інформаційних систем без відома її власника, володільця або утримувача (ст. 264 КПК України) – проводиться шляхом одержання інформації, яка міститься в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютер), автоматичних системах, комп'ютерній мережі, мережі електрозв'язку. Дана дія є новою не тільки в кримінально-процесуальному законодавстві України, а й в оперативно-розшуковій діяльності [2], поряд з цим вона буде ефективною, оскільки злочинці все частіше вчиняють злочини за допомогою комп'ютерних технологій;

– обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267 КПК України) – проводиться шляхом таємного проникнення до публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи. Дана дія надає можливість оперативному працівникові безпосередньо з метою виявлення і фіксації слідів злочину, проведення огляду, виявлення документів, речей, що мають значення для досудового розслідування, виготовлення копій чи їх зразків;

– спостереження за особою (ст. 269 КПК України) – проводиться шляхом візуального спостереження з особою, річчю або місцем для

пошукв. фіксації і перевірки відомостей про особу та її поведінку або тих, з ким ця особа контактує, або певної печі чи місця в публічно доступних місцях з використанням відеозапису, фотографування, спеціальних технічних засобів для спостереження;

– негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження (ст. 274 КПК України) – проводиться шляхом отримання зразків матеріалів, сировини, виробів, у тому числі у публічно недоступних місцях (наприклад, отримання зразків сировини з якої будують будівлю) [1 ; 3].

Виходячи із окресленого, зазначимо, що прийняття даних норми нового Кримінального процесуального кодексу України приведе до позитивних наслідків, зокрема під час впровадження відомостей (матеріалів) здобутих негласним шляхом в кримінальне провадження.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року // Голос України. – 2012. – № 90-91 від 19.05.2012.
2. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року // ВВРУ. – 1992. – № 22. – Ст.303.
3. Негласні слідчі розшукові дії : курс лекцій / Никифорчук Д.Й., Ніколаюк С.І., Поливода В.В. та ін. // За заг.ред. Д.Й. Никифорчука. – К. : НАВС, 2012. – 124 с.